

EN KVALITETSRAM FÖR PRAKTIKPLATSER OCH LÄRLINGAR I EUROPEISKA ELEKTRICITETSBRANSCHEN, AVTAL MELLAN ARBETSMARKNADENS PARTER I EL- BRANSCHEN

INLEDNING

Vi, arbetsmarknadens parter, oroar oss över den höga arbetslösheten i Europa (25 %). Arbetslösheten förblir kroniskt hög bland ungdomar, och tilltog efter den finansiella och ekonomiska krisen. Som arbetsgivare och fackliga organisationer i Europas elektricitetsindustri vill vi skapa tillfällen för ungdomar att arbeta och skaffa sig kunskaper i vår bransch. Det är en bransch som befinner sig i sin största omvandling någonsin, tack vare omställningen till ett koldioxidsnålt elektricitetssystem, med utökade kundtjänster och nya affärsmönster.

Vår avsikt är att stimulera ungdomar att arbeta i vår näring och förbättra sina utsikter att få ett arbete, som också uppfyller affärsmålsättningarna. Vi vill att framtida unga arbetstagare ska uppleva elektricitetsindustrin i Europa som en säker, trivsamt verksamhet att arbeta inom, med utmärkt standard och kvalificerade utbildningserfarenheter, innovation och kunskaper som bidrar till deras framtida karriärer, och stimulerar dem att välja vår bransch som framtida arbetsplats.

I vår **Åtgärdsram om färdigheter, kvalifikationer och att hantera förändringar** konstaterade vi: "Det är väsentligt för näringens framtid att se till att unga arbetstagare kommer in i elektricitetsbranschen".

Som framhålls i Rådets rekommendation "En kvalitetsram för praktikanter och lärlingsplatser":

"En smidig omställning från skola till sysselsättning är väsentlig vad gäller att förbättra ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden. Det är nödvändigt att bättra på ungdomars utbildning och underlätta deras omställning till sysselsättning för att kunna uppnå huvudmålet med Europa 2020, att år 2020 uppnå 75 % sysselsättning för kvinnor och män mellan 20 och 64 års ålder. I riktlinje 8 om medlemsstaternas sysselsättningspolitik uppmanas medlemsstaterna införa system till hjälp för ungdomar, i synnerhet de som varken har sysselsättning, skola eller yrkesutbildning att finna sitt första jobb, få arbetslivserfarenhet eller vidareutbildning.

Det finns bevis för att praktikplatsernas kvalitet är kopplade till sysselsättningsresultat. Värdet av praktikplatser som jämnar vägen för omställningen till arbetslivet är beroende av platsernas kvalitet vad beträffar kunskapsinnehåll och arbetsvillkor. Praktikplatser av god kvalitet erbjuder direkta produktivitet fördelar, gör det lättare att möta arbetsmarknadens behov och främjar rörlighet, särskilt

genom att minska företagens och praktikanternas kostnader att söka efter och matcha platser”.

Praktikprogram betraktas som arbetslivserfarenhet under en begränsad period, omfattar lärande och utbildningsavsnitt, och genomförs i syfte att erhålla praktisk och yrkesmässig erfarenhet, som ska förbättra anställbarhet och underlätta övergången till regelbunden sysselsättning. Programmen syftar därför till att få en välutbildad arbetskraft och bidra till att utveckla företaget, samtidigt som företagets behov av speciell kompetens säkerställs. De erbjuder personer som genomgår, eller nyligen avslutat sin utbildning, tillfälle att befästa teoretiska kunskaper och omsätta dem i praktiken, förbättra teknisk och mjuk kompetens och utveckla goda yrkesfärdigheter.

Vad beträffar övergången till sysselsättning är praktikplatsens värde beroende av lärandets innehåll och arbetsvillkoren. Praktikplatser av god kvalitet skapar direkta produktivetsfördelar, gör det lättare att möta arbetsmarknadens behov och främjar rörlighet, i synnerhet genom att minska både företagets och praktikanternas kostnader att söka efter och matcha platser.

AVTAL MELLAN ARBETSMARKNADENS PARTER I EUROPA INOM ELEKTRICITETSBRANSCHEN

Detta avtal, som inte är lagligt bindande, mellan arbetsmarknadens parter fastställer normer beträffande kvalitet och arbetsvillkor, som ska uppfyllas av praktikplatser i elektricitetsbranschen i Europa.

Med hänsyn till:

- ❖ Den politiska och tekniska miljön i elektricitetsbranschen, som är stadd i snabb förändring, såväl som demografiska förändringar
- ❖ Den höga ungdomsarbetslösheten och arbetsgivarnas åtagande att inte använda unga, kvalificerade arbetstagare som billig arbetskraft i Europa i stället för att få tillgång till verkliga utbildningserfarenheter
- ❖ Vikten av att förhindra otryggt arbete (otrygga sysselsättningsformer ökar, särskilt bland unga arbetstagare/nya arbetstagare på arbetsmarknaden)
- ❖ Fördelarna av att främja en lärande miljö på arbetsplatsen
- ❖ Faktum är att en praktikplats kan leda till en fördelaktig situation för både arbetsgivare och praktikanter, vad beträffar kvalifikationer och tillgång till nyligen kvalificerad arbetskraft samt att erbjuda en attraktiv arbetsmiljö
- ❖ De europeiska arbetsmarknadsparternas tidigare arbete i elektricitetsbranschen för att bistå unga arbetstagare (Gemensamt uttalande EURELECTRIC/EPSU/Industrial All Europa '[A quality framework for traineeships](#)' [En kvalitetsram för praktikplatser], 2013)
- ❖ Vikten av tillströmning av unga, kompetenta arbetstagare
- ❖ Kommissionens initiativ
- ❖ Rådets rekommendation om en kvalitetsram för praktikplatser, som antogs den 14 mars 2014.

Arbetsmarknadens parter i Europa

- ❖ Är överens om följande ramvillkor, som anger normer för praktikplatser, som gäller för branschens alla praktikanter. Normerna omfattar praktikanternas arbetsvillkor i enskilda företag, såväl som praktikens utbildningsinnehåll och specificeras närmare i följande
- ❖ Rekommenderar sina nationella medlemsorganisationer att tillämpa de stora linjer, som formar praktikplatsernas kvalitet och läranderesultat. Arbetsmarknadens parter ska på nationell nivå diskutera om hur de omsätts till relevanta bestämmelser

- ❖ Är överens om att utbyta och främja bästa praxis vad beträffar målen för lärande och utbildning i syfte att hjälpa praktikanter erhålla praktisk erfarenhet och relevant kompetens, samt hjälpa företag i elbranschen att lära av varandra
- ❖ Är överens om att avsätta erforderlig hjälp, program, ekonomiska och mänskliga resurser till detta ändamål. De nödvändiga medlen fastställs i varje land i enlighet med nationella bestämmelser, och befintliga initiativ och praxis.

AVTAL OM PRAKTIKPLATS

Avtal om praktikplats ska i skrift klargöra utbildningsmål, lämpliga arbetsvillkor, rättigheter och skyldigheter, och en rimlig längd på praktiken, för att säkerställa ett lärandeprogram och en lärandemiljö av god kvalitet. Avtalet om praktikplats bör vara föremål för regelbunden bedömning av handledare och praktikanter för att understödja bästa möjliga resultat av lärandet.

ARBETSVILLKOR

Att förhindra otryggt arbete

Ett viktigt inslag i och mål för praktikplatser är att förhindra situationer som gör att ungdomar hamnar i otryggt arbete, dvs. som innebär att ungdomar måste ta flera jobb, arbeta oregelbundna eller alltför långa timmar för att tjäna in en lön som går att leva på, saknar socialförsäkring, har hälso-, säkerhets- eller arbetsmiljörisker, får ringa eller ingen ersättning och/eller gottgörelse, saknar klarhet om tillämpliga lagstadgade förordningar, och att praktiken pågår alldeles för länge.

Praktikanter rättigheter och arbetsvillkor under tillämpliga EU och nationella lagar, inklusive gränser för längsta arbetstid, minsta dagliga och veckoviloperioder, och där det är tillämpligt, grundläggande semesterrättigheter, ska respekteras.

Nationell lagstiftning och kollektivavtal gäller för praktikanter.

Ersättning

Avtalet om praktikplats ska föreskriva ersättning, som erbjuds i enlighet med tillämpligt kollektivavtal. Om kollektivavtal inte föreligger ska ersättningen fastställas av alla relevanta parter (praktikant, fackliga organisationer och arbetsgivare) i förekommande fall, i enlighet med nationell lagstiftning och praxis.

Arbetstid

Avtalet om praktikplats ska föreskriva tillämpliga arbetstider. Där det finns ett kollektivavtal ska praktikanter omfattas av avtalets villkor beträffande arbetstider.

Arbetsmiljö

För att praktikanter ska arbeta säkert åtar sig utbildaren att ge praktikanter erforderlig information och utbildning om hälsa och säkerhet, såsom fast anställd personal får. Utbildningen föreskrivs i avtalet såväl som praktikantens åtagande att följa de arbetsmiljöinstruktioner han eller hon får.

UTBILDNINGSMÅL

En praktikplats är en form av utbildning. Därför är utbildningsdelen i avtalet ett viktigt inslag i praktiken. Avsikten är inte att ersätta arbetstagare med praktikanter för okvalificerade uppgifter. EU:s råd har följande att säga:

En praktikplats av god kvalitet ska erbjuda ett rejält, meningsfullt kunskapsinnehåll. Det innebär bl.a. att identifiera den speciella kompetens som ska inhämtas, med övervakning och mentorsystem för praktikanten, och att ha uppsikt över hans/hennes framsteg. Uppgifterna som praktikanten tilldelas ska göra det möjligt att uppnå dessa mål.

HANDLEDARE

En handledare ska utses för att vägleda praktikanten genom de uppgifter som tilldelas, samt övervaka och bedöma hans/hennes framsteg. Företag ska garantera att handledaren är utbildad och kompetent att vara en mentor. Mentorer ska vara motiverade och ha tid och resurser att utföra sina uppgifter.

PRAKTIKENS LÄNGD OCH UPPSÄGNING

En praktikplats varar högst sex månader. Praktikplatser kan i berättigade fall förlängas om hänsyn tas till nationell praxis, inklusive information och samråd med arbetsplatsombud.

Praktikanten eller den som erbjuder praktiken kan säga upp platsen skriftligt, med en lämplig tidsfrist och hänsyn tagen till längden på praktiken och relevant nationell praxis.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE RÖRLIGHET

Arbetsmarknadens parter ska underlätta rörlighet över gränserna för praktikanter i Europeiska unionen, bl.a. genom att förtydliga nationella lagliga ramar för praktikplatser och föreskriva klara bestämmelser att praktikanter tas emot från, och skickas till andra medlemsstater, samt genom att skära ned administrativa formaliteter.

PRAKTIKANTER SOM ARBETAR I DEN EUROPEISKA ELEKTRICITETSINDUSTRIN SKA ERBJUDAS:

- Ett skriftligt praktikplatsavtal: *Innehållet i praktikplatsavtalet ska omfatta åtminstone ovanstående ärenden*
- En handledare/mentor/coach
- Försäkringar: *Den som står för praktikplatsen ska stå för sjuk- och olycksfallsförsäkringar såväl som sjukledighet*

VALIDERING OCH ERKÄNNANDE AV PRAKTIK

Relevanta arbetsmarknadsparter ska främja att kunskaper, kompetens och färdigheter som införskaffats genom praktik erkänns och valideras på lämpligt sätt. Arbetsgivare åtar sig att ge praktikanter en kvalificerande certifiering som erkänner och validerar kunskaper, kompetens och färdigheter som införskaffats av praktikanten under praktiktiden.

DIVERSE OCH KLAUSUL OM ICKE-FÖRSÄMRING

Somliga företag kan redan ha avtal på plats som innehåller några eller alla villkor som fastställs i detta avtal. Fackliga organisationer, och där det är relevant, i samarbete med arbetsplatsombud, och arbetsgivare åtar sig att granska dessa avtal för att kontrollera om de i tillräcklig utsträckning återspeglar

normerna i detta avtal. Om så inte är fallet ska arbetsmarknadens parter åta sig att uppdatera avtalen så att de uppnår en lämplig standard.

Klausulen om icke-försämring i avtalet gäller: Detta europeiska avtal ska inte användas för att försämma normer och skydd i befintliga avtal på nationell eller företagsnivå. Avsikten är att uppnå en standardiseringseffekt uppåt, för att säkra att framtidens unga arbetstagare (praktikanter) upplever att elektricitetsindustrin i Europa är en säker, trivsamt plats att arbeta inom, som erbjuder en fin standard och kvalificerad inhämtning av kunskaper, innovation och lärande som kommer att bidra till deras framtida karriär, förhoppningsvis inom vår bransch.

GENOMFÖRANDE

Det här avtalet innehåller en uppsättning minimala kvalitetsnormer, som ska tillämpas både på företags- och på branschnivå. Avtalet är icke lagligt bindande, och utgör därför inte ett avtal i enlighet med FEUF:s artikel 155. Det engagerar de nationella medlemsorganisationerna i EURELECTRIC, EPSU och IndustriAll Europa att verka för att avtalet genomförs. Därför bör detaljerade villkor för praktikplatser på företagsnivå bli föremål för överläggningar mellan arbetsmarknadens parter, arbetsgivare och fackliga organisationer i enlighet med nationell praxis, med hänsyn till rådande kollektivavtal och andra relevanta gällande bestämmelser.

AVTALETS GILTIGHET OCH BEVAKNING

Det här avtalet engagerar nationella medlemmar i EURELECTRIC, EPSU och IndustriAll Europa att understödja praktikplatser i sina medlemsstater och gäller under en period på tre år. Arbetsmarknadens parter ska efter tre år utvärdera avtalet för att avgöra om det har bidragit till att uppnå de syften och mål som specificeras.

Under denna treårsperiod ska vi regelbundet bevaka hur avtalet genomdrivs inom ramen för den europeiska branschvisa sociala dialogkommittén för elektricitet.

***EURELECTRIC** företräder elektricitetsindustrins gemensamma intressen på övergripande europeisk nivå. Våra aktuella medlemmar företräder elektricitetsindustrin i över 30 länder i Europa. Vi har också medlemmar och föreningar i flera andra kontinenter.*

***industriAll European Trade Union** är alla industriarbetares röst över hela Europa. Organisationen företräder 6,9 miljoner arbetstagare i leveranskedjor inom tillverknings-, gruv- och energibranscherna på europeisk nivå.*

***EPSU, Europeiska federationen för offentliganställdas förbund**, är den största federationen i EFS och omfattar 8 miljoner offentliganställda i över 250 fackliga organisationer i Europa. EPSU organiserar arbetstagare i energi-, vatten- och avfallsbranschen, inom vård och sociala tjänster, samt kommunala, regionala och statliga förvaltningar i alla europeiska länder, inklusive EU:s östra grannskapsområde. EPSU är den erkända regionalorganisationen inom Public Services International (PSI).*